

Brüssel, 4. oktoober 2019
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVG 188
ECO 103
SAN 418
PECH 429
AGRI 482
IND 247
CHIM 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm – Muudame ühiselt suundumusi – Nõukogu järeldused

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused, milles käsitletakse kaheksandat keskkonnavalast tegevusprogrammi – Muudame ühiselt suundumusi, mille nõukogu võttis vastu oma 3716. istungil 4. oktoobril 2019.

Kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm – Muudame ühiselt suundumusi**– Nõukogu järeldused**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE, et üle 40 aasta on koos kõigi asjaomaste sidusrühmadega koostatud keskkonnavalased tegevusprogrammid loonud ELile keskkonna- ja kliimapoliitika raamistikud, mis on aidanud kaasa keskkonnaeesmärkide saavutamisele ja keskkonnaküsimuste integreerimisele ELi muudesse poliitikavaldkondadesse;

TULETADES MEELDE, et vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 192 lõikele 3 võtab EL keskkonnavalased tegevusprogrammid vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt, et anda strateegilisi suuniseid ning tagada Euroopa keskkonna ja kliimamuutuste poliitika jaoks prognoositav ja koordineeritud tegevus;

TULETADES MEELDE Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“¹ (seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm), milles esitatakse visioon 2050. aastaks ja narratiiv keskkonna ja kliimamuutuste poliitikast kui keskkonnasäästliku majanduskasvu, planeedi tervise ja inimeste suurema heaolu stimuleerijast;

TULETADES MEELDE ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, kestliku arengu eesmäärke ja komisjoni aruteludokumenti „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“;

¹ ELT L 354, 28.12.2013, lk 171.

TULETADES MEELDE Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni, 2015. aasta detsembris sõlmitud Pariisi kokkulepet, komisjoni teatist „Puhas planeet kõigi jaoks“, mis kujutab endast strateegilist pikaajalist visiooni, et saavutada jõukas, tänapäevane, konkurentsivõimeline ja kliimaneutraalne ELi majandus aastaks 2050, ning valitsustevahelise kliimamuutuste rühma eriaruannet „Globaalne soojenemine 1,5 °C võrra“;

TULETADES MEELDE IPBESi 2019. aasta bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmse hindamisaruande tulemusi, milles hoiatatakse, et looduse olukord halveneb kogu maailmas inimajaloos seni nägemata kiirusel ning liikide väljasuremise määr suureneb, millel on rasked tagajärjed looduse pakutavatele kaupadele ja teenustele ning inimestele kogu maailmas;

TULETADES MEELDE globaalset keskkonnaülevaadet (6), ülemaailmset kemikaaliohutuse aruannet II, ülemaailmset ressursside ülevaadet 2019 ja Euroopa Keskkonnaagentuuri iga-aastasi keskkonnanäitajate aruandeid;

TULETADES MEELDE Euroopa Ülemkogu poolt 20. juunil 2019 vastu võetud uut 2019.–2024. aasta strateegilist tegevuskava, milles rõhutatakse tungivat vajadust rajada kliimaneutraalne, roheline, õiglane ja sotsiaalne Euroopa;

TULETADES MEELDE komisjoni ametisseastuva presidendi kavatsust esitada Euroopa roheline kokkulepe;

TULETADES MEELDE Euroopa Parlamendi resolutsiooni seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi rakendamise kohta ja Regioonide Komitee arvamust „ELi kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi väljatöötamine“;

TULETADES MEELDE nõukogu järeldusi järgmistel teemadel:

- Veelgi kestlikuma liidu saavutamine aastaks 2030;²
- Liidu keskkonnasäästlike kemikaalide poliitika strateegia;³
- Rohkem ringlust – üleminek kestlikule ühiskonnale⁴;

² 8286/19

³ 10713/19

⁴ 12791/19

1. RÕHUTAB, et hästitoimivad ökosüsteemid ja nende pakutavad teenused on õiglase, terve ja jõuka ühiskonna aluseks, ning TOONITAB tungivat vajadust tegutseda, kuna mitmed planeedi võimalused on ületatud ning kuna kliimamuutused, reostus, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja kasvav nõudmine loodusvarade järele seavad ohtu praeguste ja tulevaste põlvete heaolu ja väljavaated; RÕHUTAB, et kui praegu ei tegutseta, läheb see keskkonnale, inimeste tervisele, heaolule ja majandusele kalliks maksma; TULETAB MEELDE, et liit on võtnud eesmärgiks keskkonna ja inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse, keskkonna kvaliteedi parandamise ja kliimamuutuste vastu võitlemise;

Seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi hindamine

2. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni aruannet seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi hindamise kohta;
3. VÕTAB TEADMISEKS komisjoni aruande peamised järeldused, mille kohaselt 2050. aasta visioon ja kolm temaatilist prioriteeti⁵ on endiselt kehtivad; VÄLJENDAB siiski TÕSIST MURET, et keskkonna ja kliimamuutuste poliitikas on endiselt suuri probleeme;
4. MÄRGIB, et hinnangus leitakse, et seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi eesmärkide saavutamiseks on tehtud teatavaid edusamme ning et kõige vähem edu on saavutatud meetmetega, mis on seotud looduskapitaliga, keskkonna ja tervisega, keskkonnaküsimuste rakendamise ja teistesse poliitikavaldkondadesse integreerimisega;

⁵ Kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali. muuta liidu majandus ressursitõhusaks, keskkonnahoidlikuks ja konkurentsivõimeliseks vähese CO₂-heitega majanduseks; ning kaitsta liidu elanikke keskkonnaga seotud surve ning nende tervisele ja heaolule avalduvate riskide eest.

5. JAGAB hinnangus esitatud järeldust, et seitsmes keskkonnaalane tegevusprogramm pakub olulist lisaväärtust keskkonna ja kliimamuutuste poliitika valdkonnas; sellega seoses TOONITAB, et seitsmes keskkonnaalane tegevusprogramm paneb paika kindla strateegia, loob tugevad ja järjepidevad sidemed riiklike strateegiatega, aitab kaasa prognoositavamale, kiiremale ja paremini kooskõlastatud tegevusele keskkonna ja kliimamuutuste poliitika valdkonnas ning võimaldab ELil rääkida ühel häälel rahvusvahelistes keskkonnaläbirääkimistes;
6. TULETAB MEELDE, et seitsmes keskkonnaalane tegevusprogramm kestab 31. detsembrini 2020; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES suurendama jõupingutusi, et täiendada esmatähtsate eesmärkidega seotud meetmeid, eelkõige looduskapitali, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste, tervishoiu, õhusaaste, vee kvaliteedi, ohtlike kemikaalide ja investeeringute valdkonnas; KUTSUB komisjoni TUNGIVALT ÜLES esitama viivitamata tihedas koostöös liikmesriikide ja liidu institutsioonidega mürgivaba keskkonda käsitleva liidu strateegia, mis on kooskõlas seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi ja nõukogu järeldustega „Liidu keskkonnasäästlike kemikaalide poliitika strateegia“, milles täielikult käsitletakse endokriinfunktsiooni kahjustavaid kemikaale, kemikaalide kombineeritud mõju ja nanomaterjalide küsimusi;

Kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm

7. KUTSUB komisjoni ÜLES esitama hiljemalt 2020. aasta alguseks ambitsioonika ja suunatud ettepaneku kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi kohta ajavahemikuks 2021–2030, et vältida lünka seitsmenda ja kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi vahel, nagu on nõutud seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi otsuse artiklis 4; ning RÕHUTAB, et kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks tuginema seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi hindamisaruande tulemustele ning värskeimatele kättesaadavatele teadusandmetele ja teadmistele, sealhulgas aruandele „Euroopa keskkond – hetkeolukord ja väljavaated 2020. aastal“, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust ja ELi toimimise lepingu artikli 191 lõiget 3;

8. KUTSUB komisjoni sellega seoses ÜLES taastama või määratlema strateegiliste meetmete ühiseid esmatähtsaid eesmärgi kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi raames, jättes alles seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi 2050. aasta visiooni, säilitades samal ajal selge keskendumise konkreetsete tulemuste saavutamisele võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2030. aastaks, nii et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm oleks ELis 2030. aasta tegevuskava rakendamise keskkonnasambaks; sellega seoses RÕHUTAB pakilist vajadust kiirendada nii kogu maailmas kui ka liidusiseselt kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist ELi ühe peamise prioriteedina oma kodanike hüvanguks ja oma usaldusvärsuse säilitamiseks Euroopas ja kogu maailmas;
9. KUTSUB komisjoni ÜLES lisama kaheksandale keskkonnavalasele tegevusprogrammile täpselt määratletud järelevalvemehhanismi, et tagada vastutus võetud kohustuste eest ja nende täitmine ning selged ja tulemuspõhised näitajad edusammude mõõtmiseks; kõnealune järelevalvemehhanism peaks tuginema olemasolevatele aruandlus- ja andmekogumismehhanismidele (näiteks keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine, Euroopa poolaasta, Euroopa keskkonnaseisundi aruanne, kestliku arengu eesmärgid jm), vältides samal ajal liikmesriikide ja muude aruandvate asutuste jaoks dubleerimist ja täiendavat halduskoormust; lisaks peaks kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm hõlmama 2024. aastal vahekokkuvõtet, et võimaldada ülevaate saamist ja lahendada tekkivaid keskkonnaprobleeme;
10. ON SEISUKOHAL, et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm peaks olema asjakohane kõigi sidusrühmade jaoks ning peaks paremini integreerima eri valitsustasandeid, kõiki asjaomaseid osalejaid ja uusi partnerlusi, samuti rahvusvaheliste lepingute arendamist; RÕHUTAB, et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm peab käsitlema keskkonnajuhtimist, sealhulgas selliseid küsimusi nagu läbipaistvus, teave, üldsuse osalemine ja õiguskaitse kättesaadavus; RÕHUTAB vajadust parandada liidu õigusaktide rakendamist ja jõustamist, avalikkuse teavitamist, teabevahetust ja teadlikkuse tõstmist; MÄRGIB vajadust hõlbustada oskusteabe ja parimate tavade vahetamist ning toetada ametiasutusi nende püüdlustes rakendada ja jõustada keskkonnavalaseid õigusakte;

11. RÕHUTAB Euroopa kliima- ja keskkonnaprobleemide süsteemset olemust ja vajadust töötada laiemas jätkusuutlikkuse perspektiiviga poliitikapakettidega, integreerides kestliku arengu kolm mõõdet, kasutades täielikult ära võimalused lisahüvede ja sünergia loomiseks erinevate keskkonnapoliitika meetmete vahel – sealhulgas selliste meetmete vahel, mis käsitlevad kliimat, loodust ja bioloogilist mitmekesisust, õhu kvaliteeti ja tervislikku elukeskkonda, veevarusid ja ringmajandust –, ning integreerides keskkonnamõõtme, nagu on sätestatud komisjoni kestliku arengu eesmärkide aruteludokumendis, pöörates erilist tähelepanu sellistele poliitikavaldkondadele nagu kaubandus, põllumajandus ja toit, metsandus, kalandus, energeetika, kaevandamine, tööstus, elanikkonnakaitse, ehitus, taristud, digivaldkond ning transport ja liikuvus; RÕHUTAB vajadust seada esikohale rohelisele majandusele ülemineku õiglased meetmed, mis integreeriksid keskkonna- ja kliimaaspektid paremini ELi sotsiaal-, majandus- ja finantspoliitika kujundamisse;
12. RÕHUTAB, kui oluline on tugevdada keskkonnapoliitika rahastamist ning turvalist ja jätkusuutlikku rahastamist, et minna üle rohelisele majandusele; RÕHUTAB, kui olulised on vastutustundlikud ettevõtted, kes integreerivad keskkonnaeesmärgid oma äriplaanidesse; RÕHUTAB sellega seoses vajadust võtta kasutusele era- ja avaliku sektori investeeringud, et tagada üleminek rohelisele majandusele, vajadust võtta turuhindade puhul arvesse väliseid keskkonna- ja sotsiaalkulusid ning kaotada järk-järgult keskkonnale kahjulikud toetused; TOONITAB LISAKS programmi „Euroopa horisont“ otsustavat rolli innovatsiooni ja murranguliste tehnoloogiate stimuleerimisel, et minna üle rohelisele majandusele; TOETAB jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskava rakendamise jätkamist, eelkõige jätkusuutlike investeeringute soodustamise raamistikku;

13. RÕHUTAB, kui oluline on kaitsta meie kodanike tervist, pöörates erilist tähelepanu õhu ja vee kvaliteedi parandamisele ning kõigi probleemsete ainetega, eelkõige turul olevate või keskkonda lastud väga ohtlike ainetega kokkupuute vältimisele või minimeerimisele kogu Euroopas;
14. RÕHUTAB vajadust kiirendada üleminekut ressursitõhusale ringmajandusele, mis ei ole mürgine, on ohutu ja kliimaneutraalne ning tagab ohutu ja jätkusuutliku tootmis- ja tarbimiskorralduse, ning vajadust tagada, et ELi konkurentsivõime-, tööstus-, kaubandus- ja digitaalpoliitika aitavad samuti seda eesmärki saavutada; RÕHUTAB sellega seoses, kui oluline on võtta suund mürgivabadele ringmaterjalitsüklitele, parandades toodete ökodisaini ning kasutades maksimaalselt kestlikke, taastuvaid ja teiseseid tooraineid, mis on inimeste tervisele ning keskkonnale ohutud; ning KUTSUB komisjoni ÜLES koostama uut ringmajanduse tegevuskava ja ringmajanduse pikaajalist strateegilist raamistikku, mis hõlmaks ühist visiooni;
15. KUTSUB komisjoni ÜLES tagama, et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm oleks kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga teha jõupingutusi, et temperatuur ei tõuseks üle 1,5 °C, ja ELi tulevase pikaajalise strateegiaga kliimaneutraalse majanduse kohta;
16. TOONITAB vajadust võtta kiireloomulisi lisameetmeid, et kaitsta ja taastada maismaa, magevee ja mere bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid, edendada looduspõhiseid lahendusi ja jätkata mulla kestliku majandamise edendamist; KUTSUB komisjoni ÜLES tegelema probleemidega, mida on rõhutatud IPBESi 2019. aasta bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmses hindamisaruandes, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse vähenemise viie peamise põhjustajaga;

17. RÕHUTAB vajadust lisada kaheksandasse keskkonnaalasesse tegevusprogrammi ambitsioonikad, realistlikud ja mõõdetavad bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid, et tagada bioloogilise mitmekesisuse piisav ja järjepidev rahastamine, jätkata tööd näitajate kogumi kallal, et hinnata tulemusi asjakohaselt, ja anda panus kestliku arengu tegevuskavasse aastani 2030; TUNNISTAB vajadust integreerida ja süvalaiendada bioloogiline mitmekesisus täiel määral valdkondlikesse poliitikatesse, muu hulgas bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjuseid käsitlevate valdkondlike tegevuskavade abil; KUTSUB komisjoni ÜLES vaatama läbi ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia, võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 2020. aasta tulemusi;
18. TOONITAB, kui kasulik on edendada ELi väärtusi ja ELi keskkonnastandardeid kogu maailmas, mitte ainult selleks, et kaitsta rahvusvahelist reeglitel põhinevat korda, vaid ka selleks, et olla teerajaja üleminekul rohelisele ja kaasavale majandusele, aidates ELil kujundada üleilmseid standardeid ja saada kasu tugevast konkurentsieelisest; RÕHUTAB vajadust kaitsta Euroopa standardeid ja tagada, et kaubanduspoliitika oleks paremini kooskõlas ELi kestliku arengu väärtustega, mis hõlmavad võitlust kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastu;
19. RÕHUTAB digitaliseerimise ja uute tehnoloogiate, näiteks satelliidiandmete, kaugseire ja tehisintellekti potentsiaali; JULGUSTAB komisjoni käsitlema süsteemselt digiülemineku võimalusi ja võimalikke riske ning väljakutseid; RÕHUTAB vajadust parandada andmete kogumist, analüüsi ja kasutamist ning kasutada koondandmete potentsiaali tulemuste saavutamiseks, teadmusbaasi suurendamiseks, ökoinnovatsiooni edendamiseks ja selleks, et muuta üleminek rohelisele majandusele uute ärimudelite, protsesside, toodete ja teenuste abil võimaluseks; JULGUSTAB komisjoni ja liikmesriike parandama juurdepääsu keskkonnaandmetele ja teabesüsteemidele ning nende kasutamist ja edendama parimaid tavasid;

20. RÕHUTAB vajadust kaasata kodanikuühiskond, sealhulgas noored, erasektor ja akadeemilised ringkonnad aktiivsesse dialoogi enne kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi vastuvõtmist ja kogu selle kestuse jooksul. TOONITAB linnade võtmerolli keskkonnaalase tegevusprogrammi rakendamisel ja üldsuse osalemise ergutamisel.
-